

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 15, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 15, 1996

Nr. 159

Rusija siūlo Lietuvai dvišales konsultacijas Europos saugumo klausimais

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (AGEP) - Rusija pasiūlė Lietuvai surengti dvišales konsultacijas Europos saugumo klausimais, ruošiantis artėjančiam Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos viršūnių susitikimui Lisabonoje.

Toki pasiūlymą išdėstė Rusijos ambasadorius Vilniuje Nikolaj Obertyšev, pirmadienį susitikęs su Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretoriumi Albinu Januška.

Susitikimas įvyko Rusijos ambasadoriui prašant.

Lietuvos URM sekretorius ir Rusijos ambasadorius pasikeitė nuomonėmis apie svarbiausių dvišalių klausimų sprendimą. Pasak URM Informacijos skyriaus, A. Januška pareiškė susirūpinimą dėl pastarosios dienos suintensyvėjusių kovų Čečėnijoje ir dar kartą patvirtino Lietuvos poziciją, kad Čečėnijos klausimas turi būti sureguliuotas taikiai.

Lietuva pasiruošusi konsultuotis su Rusija dėl Europos saugumo

Vilnius, rugpjūčio 13 d. Vilniaus diplomatai teigiamai įvertino Rusijos pasiūlymą surengti dvišales konsultacijas Europos saugumo klausimais, ruošiantis Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) viršūnių susitikimui, kuris įvyks Lisabonoje gruodžio 23 dienomis.

Toki pasiūlymą išdėstė Rusijos ambasadorius Vilniuje Nikolaj Obertyšev, pirmadienį susitikęs su Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretoriumi Albinu Januška.

Artėjančių viršūnių susitikimams įprasta rengti dvišales ir daugiašales valstybių konsultacijas. Lietuva jau yra surengusi politines konsultacijas Europos saugumo architektūros klausimais su įvairiomis Vakarų šalimis ir yra suinteresuota panašiu pasikeitimu nuomonėmis ir su Rusija. Pasak aukšto URM pareigūno, tokias konsultacijas preliminarai sutarta surengti kito mėnesio pradžioje URM departamentų direktojų lygį.

Parengti Europos 21-ojo amžiaus saugumo modelį buvo nuspręsta 1994 m. ESBO viršūnių susitikime Budapešte. Tas modelis suvokiamas kaip dokumentas, derinantis ESBO valstybių pozicijas saugumo klausimais, tarp jų - konfliktų išvengimo ir krizių valdymo srityje.

Pastaruoju metu Vienoje vyksta tarptautinės konsultacijos ir seminarai saugumo modelio klausimais, kuriems pateiktos Europos Sąjungos šalų, Baltijos valstybių, Rusijos ir kitos pozicijos.

„Mūsų - Baltijos šalių - pateikta pozicija dėl saugumo modelio derinasi su Europos Sąjungos pozicija, kurios esmė - jau egzistuojančių, o ne naujai kuriamų ESBO mechanizmų naudojimas ir jų tobulinimas“, sakė aukštas Lietuvos URM pareigūnas. Tarp tokių jis minėjo konfliktų išvengimo, krizių valdymo ir kitus mechanizmus.

Prieš viršūnių susitikimą tris savaites Vienoje vyks saugumo modelio komiteto sesija, kurioje dalyvaus ir Lietuvos atstovai. Tai vienas iš ESBO komitetų, ruošiantis valstybių vadovų susitikimą Lisabonoje.

Apie NATO narystės mainus bus klausama JAV ambasadoriaus

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (Elta) - Kita savaitę Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komitetas savo posėdyje žada svarstyti Lietuvos ir Latvijos jūrų sienos nustatymo klausimą, pranešė komiteto pirmininkas Kazys Bobelis.

Baltarusijoje JAV Centrinė žvalgyba kaltinama perversmo organizavimu

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (AGEP) - Baltarusijos Patriotinis Judėjimas, kuris jungia prezidento Aleksandr Lukašenkos vienminčius, pirmadienį prie JAV ambasados ir Jungtinių Tautų atstovybės Minske surengė piketą jam ginti. Piketuotojų plakatai skelbė, kad „JAV Centrinė žvalgyba rengia naują provokaciją prieš suverenią Baltarusiją ir jos prezidentą“. Anot jų, „Varšuvoje, Rygoje, Vilniuje ir Maskvoje įsteigti armistieji centrai. Jie vadovauja pastangoms diskredituoti ir nuversti A. Lukašenką“.

Piketuotojai taip pat teigia, kad prie šios kampanijos prisijungė Baltarusijos kraštutiniai nacionalistai ir Ukrainos nacionalistų organizacija UNA-UNSO.

antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje. Jis sakė, kad komitetas bandys išanalizuoti užaiškėjusio ginčo dėl sienos su Latvija priežastis ir pateiks savo išvadas.

Artimiausiuose Seimo Užsienio reikalų komiteto posėdžiuose taip pat ketinama aptarti keletos įstatymų projektus. Labai svarbiu K. Bobelis pavadino dabar svarstomą Diplomatinės tarnybos įstatymo projektą. „Kuo greičiau Diplomatinės tarnybos įstatymas bus priimtas, tuo greičiau Lietuva išvengs nesupratimų su savo pačios diplomatinėmis misijomis užsienio valstybėse“.

K. Bobelis taip pat sakė, jog kreipsis į JAV ambasadorių Lietuvoje James Swihart, prašydamas paaiškinti JAV spaudoje pasirodžiusius straipsnius apie neva egzistuojantį JAV ir Rusijos susitarimą „trys už tris“ (Lenkija, Čekija ir Vengrija už Baltijos valstybes) mainus dėl NATO narystės. Spauda teigia, kad Rusija sutiktų su Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos stojimu į NATO, jeigu trys Baltijos valstybės būtų priskirtos jos įtakos sferai.

Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas norėtų paklausti ambasadoriaus,

Birželio pabaigoje Lietuvoje viešėjusi Europos Liaudies Partijos ir Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos delegacija birželio 29 d. surengė susitikimą su Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos (LKDP) jaunimo ir moterų sekcijų atstovais. Jaunimo sekcija pranešė, kad jų veiklos prioritetinė sritis - partijos jaunimo politikos formavimas. Vienas svarbiausių Moterų sekcijos tikslų - užtikrinti moterų lygiateisiškumą Lietuvoje ir sudaryti atstovų įvairioms ekstremistinėms neva moterų teises ginančioms organizacijoms, kaip pvz., Moterų Partijai. Europos Liaudies Partijos prezidentas Wim van Velzen Jaunimo ir Moterų sekcijų atstovus ragino nesitenkinti tik stebėtojų role įvairiuose valdžios lygiuose.

Nuotr. A. Tumėno „Apžvalgoje“

Socialdemokratai nori panaikinti korupciją, priimant studentus į universitetą

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (Elta) - Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas, socialdemokratas Bronislovas Genzelis griežtai pasmerkė privilegijas, kurias turi stojantieji į Vilniaus universiteto Teisės fakultetą. Antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje B. Genzelis sakė manęs, kad Generalinės prokuratūros pareigūnai, įtraukę į specialią lengvatinę stojamųjų egzaminų grupę savo vaikus, bei Vilniaus universiteto vadovai, leidę tokią grupę sudaryti, privalo atsistatydinti. Stojantiems į teisės fakultetą buvo pats didžiausias konkursas. Prokuratūros pareigūnų vaikai jo išvengė, nes jiems buvo sudaryta atskira privilegijuota grupė.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs Socialdemokratų partijos sudarytosios „šešėlinės“ vyriausybės švietimo ir mokslo

ministras, Pedagoginio universiteto docentas Rimantas Vaitkus sakė, kad netikslinga Lietuvoje visiškai atsisakyti stojamųjų egzaminų ir aukštąsias mokyklas. Stojamaisiais egzaminais galėtų užsiimti specialūs egzaminų centrai, kurie būtų sukurti pagal užsienyje veikiančių tokių centrų pavyzdį. Įsteigus egzaminų centrus, būtų greičiau atsisakyta dvigubos, brandos ir stojamųjų - egzaminų sistemos.

Prezidentas vėl nesiūlys įstatymo projekto

Prezidentas vėl nesiūlys įstatymo projekto

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (Elta) - Prezidentas Algirdas Brazauskas skeptiškai vertina Seimo narių pasiūlymą koreguoti jo inicijuotą Seimo rinkimų įstatymo pataisą dėl proporcingo rinkimų procentinio barjero sumažinimo, pranešė Prezidento spaudos tarnyba po pirmadienį vakare įvykusio A. Brazausko pasitarimo su patarėjais.

Seimas pirmadienį atmetė Prezidento siūlymą proporcinge rinkimų dalyje sumažinti Seime vietai gauti reikalaujamą minimumą balsų procentą iki 4% partijoms ir 5% koalicijoms. Prezidento pasiūlytas įstatymo keitimo projektas grąžintas iniciatoriui tobulinti. Manoma, jog greičiausiai A. Brazauskas nepateiks naujo, patobulinto Seimo rinkimų įstatymo keitimo projekto.

Kuriamas eksporto rėmimo fondas

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (Elta) - Lietuvos vyriausybė patvirtino Lietuvos eksporto rėmimo fondo kūrimo nuostatus. Fondas teiks paskolas eksportinės produkcijos gamybos įmonėms, finansuos Lietuvoje pagamintų produkcijos katalogų ir reklaminių prospektų leidimą, organizuos parodas, konferencijas ir seminarus, remia parodų dalyvius.

Lėšas jam planuojama sukaupti iš biudžeto, užsienio paskolų, privačių asmenų ir įmonių įnašų, komercinių bankų paskolų, tarptautinių organizacijų paramos. Fondui reikalingų lėšų paieška užsiims Pramonės ir prekybos ministerija.

Fondą valdys taryba, kuriai vadovaus pramonės ir prekybos ministras. Ji teiks Finansų ministerijai pasiūlymus dėl reikiamų investicijų įtraukimo į Valstybės skolinimosi programą.

Socialdemokratai ragina rūpintis gabiais vaikais

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (AGEP) - Lietuvos turtas - gabūs žmonės, tačiau vyriausybė nepakankamai rūpinasi jais, teigia Lietuvos Socialdemokratų Partijos pareigūnas švietimo reikalams Rimantas Vaitkus. Antradienį spaudos konferencijoje R. Vaitkus pažymėjo, kad Lietuvoje vis dar nesukurta gabių vaikų atrankos ir paieškos bei jų paramos programa. Pasak Rimanto Vaitkaus, Lietuvoje iš 50,000 mokyklų lankančių vaikų tūkstantis yra ypatingų sugebėjimų. Tačiau vyriausybė ne tik negerina jų mokslo finansavimo, bet mažina jo.

Dėl vyriausybės kaltės daugelis gabių studentų negali tęsti studijų užsienyje. Perna buvo skirta dešimt stipendijų po 500

dolerių mokslui užsienyje, o šiemet neskirta nė vienos. Perna studentams buvo suteikta trisdešimt 100 MGL (minimalaus gyvenimo lygio) kreditų, o šiemet - tik 10.

Lietuvos Socialdemokratų Partijos švietimo ir mokslo komisijos vadovas Bronislovas Genzelis akcentavo, jog aukštasis mokslas turi būti nemokamas. „Tai ne tik neturtingų jaunųjų, bet ir vyriausybės problema“, teigė jis.

B. Genzelis ragino kuo greičiau parengti aukštojo mokslo įstatymą, kad būtų išvengta korupcijos, priimant studentus į aukštąsias mokyklas.

Pasak jo, naujasis Seimas privalės išspręsti šias problemas nepriklausomai nuo to, ar jis bus kairysis, ar dešinysis.

K. Bobelis nemato problemų, kad bus dvi krikščionių demokratų organizacijos

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (Elta) - Teisingumo ministerijos kol kas neįregistruotoje Krikščionių Demokratų Sąjungoje jau yra daugiau kaip 1,000 narių, pranešė šios „šešėlinės“ organizacijos pirmininkas Kazys Bobelis. Jis sakė nematęs didelių problemų dėl dviejų politinių organizacijų panašiais pavadinimais Lietuvoje - Krikščionių Demokratų Partijos ir Krikščionių Demokratų Sąjungos, nes yra ir kitų valstybių, kuriose, anot jo, krikščionys demokratai yra pasidalinę į kelias politines organizacijas.

Vokietijoje, jis pažymėjo, yra ar pranešimai apie tokį susitarimą yra tiesa.

Krikščionių Demokratų Sąjunga ir Socialinė Krikščionių Sąjunga. Ir abi jos atstovaujamos Bundestage. Panašiai yra ir Belgijoje. Pasak K. Bobelio, Lietuvos krikščionių demokratų pasidalijimas į kelias organizacijas nėra sietinas su politinėmis ambicijomis. Naujoji organizacija - krikščionių demokratų sąjunga, anot K. Bobelio, kuriasi dėl nesutarimų su Lietuvos Krikščionių Demokratų Partija, kai kuriais nepripinčiais klausimais.

Kazys Bobelis paragino Krikščionių Demokratų Partiją bendradarbiauti, nes, pasak jo, „abiejų organizacijų ideologinis pagrindas yra tas pats“.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Lietuvoje daugėja vaikų skriaudimo atvejų

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (AGEP) - Lietuvoje daugėja šeimų, kuriose pasiekta ar jau peržengta riba tarp žmogiškumo ir nužmogėjimo, ir tai yra didelis visuomenės nuosmukis, sako Teisės instituto direktorius Antanas Dapšys, komentuodamas pastaruoju metu vis dažniau pasitaikančius vaikų kankinimo, maravimo, badų, mušimo ar net žudymo šeimose atvejus.

Žmogaus teisių specialisto Antano Dapšio vertinimu, Lietuvoje vystosi situacija, kurią galima pavadinti „moraliniu debilu“. To priežastimi A. Dapšys pirmiausia linkęs laikyti eiliniam žmogui atšiaurios pereinamojo laikotarpio sąlygas. Sovietinėje sistemoje ugdyti dabartiniai tėčiai ir mamos nei komunistų stačiusių savo tėvų šeimose, nei mokyklose neišmoko jautrumo ar gerumo, ir materialinius ar kitokius sunkumus dabar patiriantieji dažnai išlieja įtūį ant savo vaikų, mano Teisės instituto direktorius.

Lietuvos spaudoje buvo rašoma, kad per du pastaruosius savaitgalius Lietuvoje motinos nužudė du vaikus.

Praėjusį savaitgalį Šilalės rajone Gulbių kaime supykusios 31 metų motinos smūgiai buvo mirtini jos ketverių metų dukrai. Žiauriai sumušta mergaitė ligoninėje mirė nuo kūno sumušimų, vidinio kraujavimo bei trūkusių kepenų. Ankstesnį savaitgalį greičiausiai sutrikusios psichikos Šilutės gyventoja, 28-erių metų motina pasmaugė septynerių metų dukrą, o pati pasikorė.

Pasak A. Dapšio, vaiko, kaip ir kiekvieno žmogaus teisės kol kas ginamos administraciniais

ir baudžiamaisiais kodeksais. Greičiausiai dar šiemet pradės galioti vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas, priimtas ratifikavus tarptautinę vaiko teisių konvenciją.

Naujuoju įstatymu numatyta atsakomybė tėvams, kurie kankina, žaloja ir žiauriai elgiasi su savo vaikais. A. Dapšio manymu, tai leis efektyviau bausti nužmogėjusius gimdytojus. Savo vaiką kankinanti motina privalo būti baudžiama negailestingai, pažymėjo jis.

Pasak vaikų teisių apsaugos tarnybos vyr. specialistės Raimondos Binkauskienės, visoje Lietuvoje veikia 56 jų tarnybos skyriai, kurie žino ir rūpinasi savo rajono asocialiomis šeimomis. Vaikai aprūpinami labdara gautais rubais, skiriama pinigų jiems maitinti. „Bet koks mechanizmas gali sustabdyti motiną, kuri vaikui skirtus pinigus prageria“, klausė R. Binkauskienė. Ji prisiminė kelis atvejus, kai du vienos mamos rubeliai vaikai lakstė po kiemą, o trečiasis, marinamas badu, negalėjo pakilti iš lovos nuo visiško išsekimo.

Pasak specialistės, globos tarnybos žmonės stengiasi kuo dažniau lankyti globojamas šeimas. Dažnai patys perka maisto vaikiams užuot atidavę pašalpą jų tėvams. Skriaudžiamų vaikų tėvams atimamos motinystės ir tėvystės teisės, o vaikai atiduodami kitų žmonių globai ar į internatus.

Nuo apt nepriklausomybės atgavimo kiekvienais metais pastebimai daugėja ne savo gimdytojų globojamų vaikų, pažymėjo R. Binkauskienė. Jų tarpyba dabar rūpinasi beveik 26,000 vaikų, kurie patiria ar gali patirti smurtą savo šeimose.

P. Gylys atremia V. Landsbergio kaltinimą

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (AGEP) - Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys atmeta Seimo opozicijos vado Vytauto Landsbergio kaltinimus, kad Lietuva per mažai dėmesio skyrė Švedijos premjero Goran Persson susitikimui su JAV prezidentu Bill Clintonu.

Spaudos konferencijoje pirmadienį V. Landsbergis minėjo apie Estijos ir Latvijos vadovų pokalbius su Švedijos premjeru prieš jo vizitą į JAV, o Lietuvos diplomatinės veiksmus pavadino „miegojimo diplomatija“.

Tirana. Albanijos gynybos ministras Saget Zhulali pareiškė, kad jo valstybė per artimiausius ketverius metus ketina modernizuoti savo kariuomenę ir palaikyti glaudesnius ryšius su NATO bei kaimyninėmis valstybėmis. Albanija buvo pirmoji pokomunistinė valstybė, pateikusi prašymą priimti ją į NATO ir viena pirmųjų valstybių, pasirašiusių „Bendradarbiavimo taikos labui“ programą. Zhulali pareiškė, jog Albanija jau yra įvykdžiusi politinius reikalavimus, keliamus būsimiems NATO nariams ir dabar stengsis pasiekti reikalingus techninius standartus. Albanijos gynybos ministras pareiškė, jog šalies vyriausybė per artimiausius dvejus metus ketina modernizuoti jūrų laivyną ir sustiprinti jūros sienų apsaugą.

„Atrodo, pats V. Landsbergis bus pramigęs“, pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministras ir nusistebėjo, kad opozicijos vadas geriau informuotas apie Estiją ir Latviją nei apie Lietuvą. Kalbėdamasis su korespondentu ministras sakė, kad per informavimo priemones buvo pranešta apie jo ir Švedijos užsienio reikalų ministrės Lenos Hjelm-Wallen pokalbius telefonu prieš ir po Švedijos premjero G. Persson vizito į JAV.

Tai buvo birželio 14-ąją Vilniuje vykusio premjero Mindaugo Stankevičiaus ir birželio 22-ąją Florencijoje prezidento Algirdo Brazausko pokalbių su G. Persson šėsinys, pažymėjo Povilas Gylys.

Pasak jo, šiuose pokalbiuose pagrindinė tema buvo Baltijos valstybių saugumas bei regioninis bendradarbiavimas ir Švedijos premjerui „buvo pateikta visa reikalinga informacija žodžiu ir raštu, iš kurios jis galėjo spręsti apie mūsų poziciją saugumo klausimais“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 15 d.: Šv. Mergelės Marijos dangun paėmimas (Žolinė). Arvilas, Utenis, Rugilė. 1382 m. mirė Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis.

Rugpjūčio 16 d.: Šv. Steponas, Vengrijos karalius (969-1038 m.); Rokas, Šarūnė, Grasilda, Alvida.

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ ŠŪKIS: „TARNAUTI LIETUVAI“

LKDP valdybos nario dr. Alberto Šimėno pokalbis „Draugo“ dienraščiui.

Albertas Šimėnas gimė 1950 Anykščių rajone Papilių kaime. Ekonomikos mokslų daktaras, docentas. Aktyvus grupės, rengusios Lietuvos ūkio reformos projektą narys. Nepriklausomybės akto signataras. Buvęs ekonomikos ministras. Krikščionių demokratų partijos valdybos narys. Klausimus jam pateikė LKDP remti grupės nariai.

— Kokie pagrindiniai Jūsų vizito į JAV tikslai?

— Pagrindinis šio vizito tikslas — supažindinti išeiviją su Lietuvos būkle ir, svarbiausia, atskleisti artėjantių Seimo rinkimų svarbą Lietuvos ateitį. Numatomose susitikimuose pasistengsiu išsamiai supažindinti su atsikūrusios LKDP veikla, jos programinėmis nuostatomis. Taip pat kviesiu išeiviją paremti krikščionių demokratų artėjantiuose Seimo rinkimuose.

— Paskutiniai apklausos duomenys rodo, jog LKDP visu partijų tarpe susilaukė teigiamiausio įvertinimo. Iš kur žmonės kyla šis pasitikėjimas?

— Iš tiesų, daugelyje skelbiamų apklausų krikščionių demokratų pagal populiarumą dažnai lenkia ne tik LDDP, bet ir konservatorius. Tačiau esu linkęs manyti, kad žymiai patikimiau būtų vadovauti ne apklausų, o pereitų metų įvykių rinkimų ir savivaldybės rezultatais. Tada rinkimuose dalyvavo 43 proc. visų rinkėjų. Rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų daugiausiai gavo konservatoriai — 33,9 proc., LDDP — 17,1 proc. krikščionys demokratai — 14,2 proc., lenkų rinkimų akcija — 6,6 proc., valstiečių partija — 4,8 proc., socialdemokratų — 4,4 proc. ir t.t. Labiausiai tikėtina, kad savivaldybių rinkimuose dalyvavusių dauguma pasirinko patį patį. Tačiau Seimo rinkimuose žmonės bus aktyvesni ir turėtų dalyvauti jau ne 43 proc., o apie 60 proc. visų rinkėjų. Tai, kad apie 20 proc. būsimų rinkėjų iki šiol neparodė savo apsisprendimo, paskatino naujų partijų kūrimąsi. Šiuo metu susikūrė daug naujų partijų, kurioms vadovauja Lietuvoje žinomos asmenybės, pradedant K. Prunskiene, baigiant išeivijoje itin gerai žinomu K. Bobeliu.

Didžiulis dėmesys, kurį šiuo metu naujosios partijos skiria spaudai, televizijai, radijui, rodo, kad šios partijos turi pakankamai lėšų rinkimams

Albertas Šimėnas.

akcijoms organizuoti ir kiekviena jų rimtai pretenduoja gauti net keletą procentų rinkėjų balsų. Akivaizdu, kad esant tokiai konkurencijai, nei vienas partijai nepavyks surinkti absoliučios balsų daugumos, todėl vyriausybę turės sudaryti partijų koalicija.

— Kokius tikslus krikščionys demokratai sau numato artėjantiuose Seimo rinkimuose?

— Siekiant dešiniųjų pergalės rinkimuose, krikščionims demokratams tenka ypatingas vaidmuo, nes konservatoriams pritrūkta naujų rinkėjų yra labai sudėtinga. Juo labiau, jog dauguma kaimo žmonių iki šiol dar mano, kad dėl sunkios jų būklės kalti konservatorių vadai.

Krikščionių demokratų populiarumą žymiai dalimi lemia gilia šios partijos tradicijos ir atlikti darbai, atkuriant ir puoselėjant Lietuvos valstybę iki jos sovietinės okupacijos. Pagrindinės vertybės, kuriomis remiasi krikščioniškoji demokratija, yra suprantamos ir artimos Lietuvos žmonėms.

Nuosai ir dalykiška atsikūrusios krikščionių demokratų partijos pozicija visais svarbiausiais valstybės raidos klausimais, konstruktyvus darbas Seime, kurį gerai iliustruoja sėkmingos iniciatyvos organizuojant 47-ojo konstitucijos straipsnio pataisų priėmimą Seime, valstybinio saugumo sampratos rengimą bei jos aprobavimą, didina LKDP populiarumą. Tai kelia kairiųjų jėgų susirūpinimą. Neatsitiktinai spaudoje šiuo metu keliamas abortų ir mirties bausmės problemos, kurių sprendimui, pagal krikščioniškas nuostatas, Lietuvos visuomenė dar nėra pasirėmusi. Labai daug dėmesio skiriama Bažnyčios autoriteto menkini-

mui. Buvo bandymų suskirstyti LKDP narius į „liberalus“ ir „klerikalus“, siekiant ją suskaldyti, įtraukti LKDP į Bažnyčios problemų sprendimą ir tuo pačiu su ja supriešinti. Kaip alternatyva LKDP, dr. K. Bobelio iniciatyva prieš keletą savaičių buvo „atkurta“ Lietuvos krikščionių demokratų sąjunga. Visa tai nėra atsitiktinumi, tačiau nuosekliai vykdoma politika, kylančiam LKDP autoritetui sumenkinti. Siekiama ne tik susilpninti krikščionių demokratų, bet ir formuoti visuomenėje nuomonę, kad LKDP yra atsilikusi, vos ne konfesinė partija ir todėl nepajėgi tinkamai dalyvauti šalies valdyme. Reikia nemažai pastangų netgi turimoms pozicijoms išlaikyti ir dar labiau jų reikia naujiems šalininkams pritraukti.

Šiuo metu krikščionių demokratų frakcija Seime turi 12 narių. Jeigu Seimo rinkimuose gausime tiek pat, arba mažiau vietų, tai tokį savo pasirodymą vertinsime kaip nesėkmę. Pagal esamą padėtį, itin didelės sėkmės atveju, galima tikėtis padidinti turimas vietas iki 30. Tačiau svarbiausia yra ne tai, kiek vietų Seime turės krikščionys demokratai, o bendra dešiniųjų partijų pergalė rinkimuose, nes būsimas Seimas turės priimti sprendimus, kurie nulems tolesnę Lietuvos raidą ilgą laiką.

— Kokius Seimo sprendimus Jūs turite omenyje ir kokius pavojus kelia kairiųjų jėgų pergalė?

— Lietuvos nepriklausomybės byla bus galima laikyti sėkmingai užbaigta tada, kai Lietuva įsijungs į Europos valstybių šeimą, tapdama ne tik Europos Sąjungos, bet ir NATO nare. Tai svarbiausios strateginės problemos, kurių sėkmingas sprendimas garantuos žmonių gerovę ir valstybės saugumą ilgalaikiai ateitį. Natūralu ir visiškai suprantama, kad Rusija norėtų išlaikyti Baltijos kraštus savo įtakos sferoje. Kairiųjų pergalė Seimo rinkimuose žymiai sustiprintų Rusijos pozicijas, siekiant savo tikslų. Lietuvos žmonių pasirinkimas, giliai ūkio ir socialinės krizės sąlygomis remti postkomunistus, sudarytų Rusijai geras sąlygas argumentuoti teigti, kad Lietuva nenori ir negali vystytis sparčiau, negu Rusija, ir todėl tikslinga Lietuvai palikti Rusijos globai.

Be to, kairiųjų jėgų valdžios veiklos rezultatai parodė, kad tinkamai spresti Lietuvos ūkio ir žmonių socialines problemas jos yra nepajėgios.

— Kokie uždaviniai numatomi krikščionių demokratų rinkiminėje programoje?

— Krikščionių demokratų partija savo programoje suteiks

pirmenybę šiems uždaviniams: sustabdyti skurdą ir sudaryti normalias gyvenimo sąlygas žmonėms pragyventi iš savo sąžiningo darbo;

sudaryti būtiniausias gyvenimo sąlygas socialiai remtiniams žmonėms; sutramdyti organizuotą nusikalstamumą, išgyvendinti korupciją ir nebaudžiamumą; sumažinti girtavimą ir kitoki socialinį blogį.

Kiti mūsų uždaviniai yra:

ugdyti vertybes pripažįstant, atsakingą, solidarią pilietinę visuomenę;

kurti teisinę valstybę, grindžiamą europietiškos teisės principais;

puoselėti tautinę lietuvių kultūrą europinėje tautų bendrijoje;

įgyvendinti visuomenės interesus tarnaujančią valdžios sistemą;

užtikrinti valstybinį saugumą, įsijungiant į transatlantinę saugumo sistemą.

— Nuo ko išilytumėte pradėti, jeigu pavyktų laimėti Seimo rinkimus.

Valstybinius sprendimus ūkio, finansų ir socialinėje srityse pirmiausia sąlygoja valstybės turtinė padėtis. Esama padėtį svarbu žinoti ir valstybės institucijoms, ir visuomenei. Tik viešai paskelbus patikimą esamos padėties įvertinimą ir ją sąlygojusias priežastis, tebus galima priimti valstybinius sprendimus, kurie bus suprantami visuomenei ir realiai įgyvendinami. Šiuo metu patikimos oficialios informacijos stokojama, arba ji slepiama ir sąmoningai iškreipoma. Tai sudaro sąlygas manipuliuoti argumentais, pateisinant suinteresuotus valdžios sprendimus dėl privatizavimo, bankų ir indėlių, užsienio paskolų ir valstybės nustatomo socialinių garantijų.

Numatome neatidėliotinai atlikti valstybės esamos turtinės padėties įvertinimą ir jo rezultatus paskelbti visuomenei.

Šis įvertinimas apėmė: turimą, perleistą ir iššvaistytą valstybės turtą bei už jį gautas lėšas, ypač manipuliacijas su žmonių kapitalu; pastarųjų keletų metų biudžeto lėšų panaudojimą pagal įstatymo numatytą paskirtį, ypač tu, kurios buvo skirtos energetikai ir žemės ūkiui remti; valstybės vardu, arba su jos garantija, gautų užsienio kreditų paskirstymą ir jo gražinimo užtikrinimą, kitus valstybės turtinius išpareigojimus; valstybės institucijų dalyvavimą bankų neteisėtose ir nepateisinamai rizikingose operacijose, iš bankų pasisavintų ir iššvaistytų lėšų daugumą valstybės sąskaita; grupuotoms pasitaravusiems sprendimus dėl muitų, mokesčių ir licenzijų.

Valstybės turtinės padėties auditui atlikti bus pasitelkti tarptautiniai žinovai.

Toks valstybės turtinės padėties įvertinimas nebus tik vienkartinis aktas, o nuolatinio sisteminio visuomenės informavimo apie valstybės turtinę padėtį pradžia.

— Kokios pagrindinės šiuo metu problemos Lietuvoje?

— Išskirčiau tris, neatidėliotino sprendimo reikalaujančias ir tolesnę valstybės raidą lemiančias, problemas: žmonių pragyvenimo lygio pakėlimas, teisėsaugos ir teisėtvarkos valstybėje užtikrinimas, integracija į Europos Sąjungą bei NATO.

Pirmosios problemos aktualumą sąlygoja daugumos Lietuvos žmonių itin žemas pragyvenimo lygis; antroji problema apima reikiamos tvarkos santykiuose tarp valstybės institucijų, ūkio subjektų gyventojų užtikrinimą, bei nusikalstamų struktūrų sutramdymą. Trečiosios problemos sprendimas apšprendžia Lietuvos vystymosi raidos spartumą ir valstybės saugumo užtikrinimą ateities kartoms.

— Kokiomis priemonėmis krikščionys demokratai numato pagerinti žmonių socialinę padėtį?

— Vienintelis socialinių problemų sprendimo šaltinis yra ūkio plėtra, sukurianti darbo vietas ir užtikrinanti būtinas valstybės pajamas jos socialinės programoms įgyvendinti.

— Prašome kiek išsamiau papasakoti apie krikščionių demokratų ūkio plėtros programą, juo labiau, kad Jūs patys esate ekonomistas?

— Krikščionys demokratai numato tokias ūkio plėtros kryptis:

pakeisti valstybės teises ir atsakomybę valstybės ūkiniame gyvenime taip, kad jos atitiktų dabartinės rinkos reikalavimus; nustatyti ir vykdyti atsakingos valstybės pajamų ir išlaidų politiką;

padidinti ūkio konkurencingumą, užtikrinanti ūkio plėtrą bei gyventojų užimtumą; vykdyti Lietuvos ūkio įjungimą į ES politiką, užtikrinanti ūkio raidai palankias ilgalaikes perspektyvas.

Valstybės pareiga yra vykdyti pelningų ūkio raidos kryptį paieską ir jas remti, sudaryti palankias sąlygas verslui plėtoti atskirose ūkio srityse visoms ūkio subjektams, užtikrinti ūkinio gyvenimo teisinę priežiūrą ir saugumą legaliam verslui. Todėl nedelsiant reikia pakeisti ūkinį ministerijų funkcijas taip, kad jų rūpestio objektas būtų visas ūkis, o ne vien tik jo valstybinis sektorius. Krikščionys demokratai savo programoje numato panaikinti įstatymų nuostatas, tiesiogiai ar netiesiogiai skiriančius demesius, nes

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Rinkimai čia ir ten

Ne tik Lietuvoje, bet ir mūsų gyvenamame krašte stipriai jaučiamas „priešrinkiminis nuobodulys“, nors, žinoma, dėl gerokai skirtingų priežasčių. Mums šiandien sunku suprasti, kad lietuviai, įstengę atlikti tiesiog neįsivaizduojamą proporcių žygdarbį — atsikratyti pusšimtį metų juos varginusios okupacijos ir atkurti nepriklausomybę, po šešerių laisvo gyvenimo metų neteko pasitikėjimo savimi ir nesijaučia pakankamai tvirti, kad išmestų iš valdžios netinkamų žmonių grupę. Tiesa, praėjusiuose rinkimuose buvo padaryta stambi klaida ir vyriausybės vairs patikėtas vienai partijai, kurios svarbiausias tikslas — ne valstybinės gerovės statymas, o grojimas. Bet šiandien visiems verta prisiminti posakį: „Suklysti žmogai; neatitaisyti klaidos, jeigu atsiranda galimybė, yra neišmanėliška“.

Pirmoji proga lietuvių tautai atitaistyti klaidą suteikiama spalio 20 d. — Seimo rinkimų metu. Jeigu ši galimybė liks neišnaudota, žmonės neis balsuoti, manydami, kad jų balsai neturi jokios reikšmės, kad viena partija (ar panašių partijų junginys) tolygi kitai — šiuo atveju valdantieji — partijai, tai jie verti ir toliau riedėti nuosmukio pakalnėse.

Galime sakyti, kad lietuviai yra užsispyrę ir pernelyg kantrūs, bet jų negalime apkalinti bukaprotingumu ar neveiklumu, kai tikras reikalas prisiprįsta. Mes esame įsitikinę, kad žmonės, prieš šešerius metus vieningai pasisakę už nepriklausomybę, įstengė pakeisti koją net „nenugalimai“ Sovietų Sąjungai, kad ji ilgainiui prigrįžtų ir subyrėtų, tvirtai apsispręs paimti tėvynės ateitį į savo rankas, išrinkti tinkamą Seimą, vėliau — prezidentą, ir patys kurti savo šviesesnę ateitį.

Amerikiečiams artėjantys prezidento rinkimai nėra taip gyvybiškai reikšmingi, kaip Lietuvoje. Ar bus dar kartą perrinktas dabartinis Bill Clinton, ar išrinktas respublikonas Bob Dole, gyvenimas per ketverius metus neatpažįstamai nepasikeis. Pagrindinės problemos krašte jau egzistuoja ne vieno prezidento kadencijoje. Visi prieš rinkimus prizada balsuoti sumazinti pajamų mokesčius, pagerinti valstybės ekonomiją ir tuo pačiu gyventojų buities lygį, subalansuoti valstybinį biudžetą, kovoti su nusikalstamumu, remti tai, kas balsuotojams atrodo remtina... Po rinkimų tik mažai pažadų daliai skiriamas dėmesys, nes

visos tos problemos yra taip giliai įsisakinusios, kad lengvai ir greitai jų išravėti neįmanoma. Ir balsuotojai, ir kandidatai tą žino, todėl per daug nesijaudina, jeigu priešrinkiminė gražbylystė vėliau nutoista nuo tikrovės.

Šios savaitės pirmadienį San Diego, CA, prasidėjo didysis Respublikonų partijos seimas — su plakatais, margomis kepurėmis, trankia muzika, spalvotais balionais ir nesibai-giančiomis kalbomis, daugiausia ta pačia tematika. Žodžiu, suvažiavimas režiisuotas pagal daug kartų išbandytą — ir visuomet veiksmingą — modelį. Nors suvažiavime atstovaujama visoms Amerikos valstijoms ir tie atstovai entuziastiškai pasitinka kiekvieną kalbėtoją, komentatoriai ir seimo eigos stebėtojai priekaištauja, kad ypač šiame Respublikonų partijos saskrydyje nelabai išryškėja Amerikos balsuotojų veidas.

Nuolat pabrėžiama, kad gau-sioje atstovų minioje labai nedaug juodosios rasės delegatų, mažas procentas ir moterų, vos vienas kitas, atstovaujantis Azijos rasėms, ispaniškai kalbantiems. Vadinas, trūksta margumo, kuris parodytų tikrąją šio krašto gyventojų sudėtį. Respublikonai savo ruožtu teisinasi, kad atidarymo metu buvo pakviestas kalbėti gen. Colin Powell, o jis atsveria visą minią juodosios rasės delegatų...

Neatskiriama šių suvažiavimų dalis, be abejo, yra ir demonstracijos, vykstančios prieš salę. Čia įvairūs disidentai, nepatenkinti susirinkusios partijos siūlomomis programomis, kelia triukšmą, protestuoja, siūlo savo sprendimus. San Diego mieste taip pat retkarčiais paminimos tokios demonstruojančiųjų grupuotės, bet tik labai trumpai, kad nesudrums-tų pasauliui norimo parodyti įvaizdžio: respublikonų priešrinkiminis suvažiavimas vyksta vieningai ir kultūringai.

Bent viena mįslė jau paaiškėjo: kandidatas Bob Dole po ilgo delsimo ir svarstymo viceprezidentu pasirinko Jack Kemp, kuris galbūt įstengs sužadinti rinkėjų dėmesį. Tai vienas stipresniųjų kandidatų į viceprezidentus, lyginant jį su pastarųjų dviejų prezidentų pasirinkimais. Kažkaip atrodo, kad kandidatuojamąsį prezidentus ne visuomet supranta viceprezidento paskirtį, juk jis, jeigu atsitiktų nelaime, turėtų tapti JAV prezidentu, tad ir asmuo, renkamas viceprezidentu, turėtų tiktai šioms pareigoms.

UŽUOMINOS APIE IŠNYKUSIĄ PADERMĘ

VYTAUTAS VOLERTAS

29

— Koks tas reikalas?

— Ši rytą įstaigoje priejo prie manęs vienas iš IRO valdininkų ir pasakė: atrodo, kad atėjo jūsų emigraciniai dokumentai. Jis pats gerai nesusigaudo, nes pagal DP įstatymą dar niekas neišvažiavo. Bet patarė tau pranešti, kad būtum pasiruošęs į Kempteną grįžti.

Tai bent, tai bent! Ta gruodžio vienuoliktosios žinia taip paveikė, kad net pamiršau išmokyti poemos dalį. Bet — tai negali būti! Jokios loterijos nieko nelaimėjau (ir iki šios dienos nelaimiu), nieko nerasdavau, tai kaip galėtu įvykti, kad būtume pirmi iš Kempteno išvažiuoti?

Dienos ejo, šventės jau buvo prie durų. Mokykloje angliškai atgiedojome Kalėdų giesmes, tada reikėjo kiekvienai tautybei su savomis giesmėmis pasirodyti. Kai sustojo minia ukrainiečių, kai praverė burnas, net pastatas sudrebėjo. Ir ką jie giedoję? Lietuviškas giesmes, tik į savo kalbą išvertę... Kaip mes, vargdienėliai lietuviai, kurių vos vos keliolika, galėtume pasirodyti? Ir dar bebaliai... Sustojome slėpdamiesi už gen. V. Mieželio, labai malonaus, bet taip pat nusigandusio žmogaus, ir pažioptojome, kiek sugebėjimai leido. Prieš ukrainiečius atrodėme lyg žvirblis prieš jautį. Bet ir

kitos tautybės nepasizėmė. Laimėjimą ukrainiečiams lėmė skaičius ir stepės išlavinti balsai. Net į religinę ekstazę įkritau, jų pasiklausęs.

Po visų šventų giesmių išvažiavau Kalėdoms į Kempteną ir traukinį mokiausi tą praeitą poemą. Štai ką politika ištaisė! Nenorėjau nei tos Lenkijos dalies, kurią ukrainietis Lietuvai atidavė ir dėl kurios tada vargau.

Kalėdos kaip Kalėdos. Apie emigraciją jau niekas nekalbėjo, net ir tasai IRO valdininkas vengė mano žmogų sutikti. Be to, pradėjo man skaudėti dantį. Ir kiekvieną valandą tasai skaudėjimas augo. Gydytis nebuvo kaip, nes gruodžio 27 d. vėl reikėjo būti mokykloje. Grįždamas sėdėjau traukinį ir vos kenčiau. Nerūpėjo poema, emigracija, kitokie rūpesčiai, menkesni už danties skausmą. Grįžęs miestelyje susiradau dantistą, kuris negailėstingai išlupo tą nemalonų burnos įnamį. Gerai!

Vėl sėdžiu su kitais likimo bendrais klasėje ir, nespejus po kelionės ir danties netekimo atsipūsti, skambina žmogus:

— Skubėk, kiek gali! Reikia emigracijos dokumentus tvarkyti!

— Tik vakar atvažiavau, net išsimiegoti nespėjau! — Skubėk, skubėk! — Gerai, gerai. Skubu.

Sekantį dieną, gruodžio 28 d., skubu! Tikra tiesa. Reikia įvairias formas pildyti, pas gydytojus lankytis. Kas iš to bus, niekas nežino. Vos baigiame šimtą kartų savo parašus ant popierių pakloti, užklumpa Nauji

metai. Sutinkame juos keistose nuotaikose ir sausio 2 d., sekmadienį, vėl leidžiūsi į Liaufą. Žmona palydi ir kukliai nusiskundžia: jei tau reikės taip dažnai važinėti, kur imsime pinigų kelionėms?

Kur imsime... Juk dabar tik ji viena dirba. Gal nereikės dažnai važinėti, gal kaip nors išsiverime.

Už trijų dienų, sausio 5, vėl žmona šaukia atgal. Dabar jau visiškai atgal. Ar todėl, kad grįžti jau neturėsime pinigų? Važiavoju iš Liaufos, kuriame nespeju mintinai išmokyti poemos, kur manęs niekas nerūši, išskyrus ten likusį mano dantį, pirmąjį gyvenime prarastą.

Kemptene gaunu žinią, kad mums yra atėjusi ir kita garantija Balfio keliu. Į Filadelfiją, iš nepažįstamų, niekados negirdėtų žmonių. Visą dieną į varginus la-gaminėlius krauname savo dypukišką turtą. Daug turto, tai vis laikraštų rinkiniai ir knygos. Tokių kaip mes, skubančių į JAV, Kempteno stovykloje susidaro arti dešimties. IRO atsiurti sunkvežimį ir mus, didelius keliauninkus, veža į Augsburgą. Penktadienis, sausio septintoji. Amerika, Amerika! Štai atvyksta naujas angliakasy, nes prasižioti, kad turiu garantijas ir į Filadelfiją, bijojau. O jei reikės viską iš naujo pradėti?

Čia, Augsburgas, baisi maišasis. Įstaiga po įstaigos, gydytojas po gydytojo. Iš gyslių siurbia kraują, dėl jo kelių lašelių bado pirštus, išrengia ir sukinėja nuogus, šviečia plautius, kitas kūno dalis. Žiūrėja moterys, žiūrėja vyrai. Nepatogu, bet Amerika — ten tai patogu! Mano ir žmonos apžiūrinėjimai sako, kad abu naujam kraštui tinkame. Todėl jau ketvirtadienį, sausio 13

(piktai dvasiai tinkama diena), su mumis gražiai pakalba JAV konsulas tarnautojas ir išduoda vizas. Taip greitai ir stebuklingai!

Vakare traukiniu dar grįžtame į Kempteną draugų atsisveikinti. Rytą jau turime paskutinę pamoką savo auklėtoje klasėje. Sausio 15 d. mus palydi didelis būrys į traukinio stotį ir — su Kemptenu ryšiai baigiasi. Jame išgyvenau trejus su puse metų. Tai sunkių sąlygų, intensyvaus, bet idomaus darbo, visiško subrendimo ir šeimos sukūrimo laikas. Šio miesto niekados blogu žodžiu neminėju. Ir niekados negrįžau jo vėl pamatyti.

Augsburge laukiame tolimesnės kelionės nieko neveikdami. Ir sunegaluoją žmona! Dvi dienas temperatūra pakilus iki 39,5° C. Kas bus, jei staiga paskels, kad transportas jau juda? Likimas. Visi nudundes, o mes, iškilmingai palydėti, grįšime į Kempteną... Tai bus Amerika...

Nelaimėje visada atsiranda gerų patarėjų. Kažkas išdėstė: — Įpilk pusę stiklinės konjako, kitą pusę užpildyk labai karšta arbata, negailk cukraus, įspausk citriną. Kai vakare išgers, ryte bus sveika.

Konjako, arbatos, citrinos, cukraus... Tokių dalykų neturėjome. Juk mus maitino valgykla, kurioje laikėsi tik rudas, nesaldintas vandeninis, o citrina ir konjakas kiekvieną lankytoją būtų užgrūvę tokia nuostaba, kad kojos neišlaikytų. Šokau egzaminuoti visus ten buvusius lietuvius.

(Bus daugiau)

KUNIGAS, VERTĖJAS ŽURNALISTAS

Kun. Augustino Steigvilas, MIC, Lietuvių laikraščio „Laikas“ (Tiempo) redaktorius, ambasadorius, besilankančiu Buenos Aires, Argentinoje.

— Kunigė Kazimierai, prašyčiau papasakoti apie savo praėjusio kunigiško gyvenimo veiklą Lietuvoje, Lenkijoje, Italijoje, Filipinuose ir dabar Kanadoje?

— Kunigystė prasidėjo Latvijos pasienyje, nuošalioje ir tuščioje Skaisgario parapijos bažnyčioje, kurios klebonu anuomet buvo t. Leonardas Jagminas, dabartinis jėzuitų naujokyno vadovas, Kauno Tarpdiecinių kunigų seminarijos profesorius. Jis pasikvietęs šalimais dvidešimt šešerius metus į gretimą Žagarės parapiją ištremtą arkiv. Julijoną Steponavičių, kuris 1988 m. rugpjūčio 16 d. vakare mudviems su Vytutu Vaičiūnu suateikė diakono šventimus. Iš pat ankstyvo ryto, kitadien, rugpjūčio 17, kolei dar saulė nebuvo patekusi, mudo su Vytutu iš šio arkivyskupo tremtintančių gavome kunigystę ir iš jo lūpų išgirdome nuostabių pamokančių žodžių, kurie per visą gyvenimą buvo ir dar dabar tebėra tarsi kelmė žvaigždė.

Tada, užsimetęs kuprinę ant pečių, sėdau į pirmą pasitaikiusią mašiną ir vėlė grįžau į Vilnių, kur universiteti dėsčiau lietuvių kalbą ir vertimo teorijos, praktikos bei kitas šio naujo mokslo disciplinas. Pačias pirmąsias šv. Mišias, vieną vienas ašarodamas, aukojau savo Žirmūnų gatvės kambarėlyje, ant savo darbo stalo, kur buvo uždegtos dvi žvakutės, kuklūs, iš virtuvės spintos paimti, šiai iškilmingai akimirkliai reikalingi indeliai ir uždangstytas langas, kad priešais gyvenantys žmonės nematytų, ką aš čia veikiu.

Kadangi Lietuvių kalbos katedrai reikėjo siųsti dėstytoją Lenkijon, į Poznanės Ad. Mickiewicziaus universitetą dėstyti lietuvių kalbos, prof. Z. Zinkevičius prašė mane važiuoti užsienin. Šitai su knygų pundo ant pečių atsidūriau Lenkijoje. Ir vėl ankstyvą rytą, kol dar žmonės miega, paaukojęs šv. Mišias savo kambarėlyje eidavau universitetan profesoriauti. Tik gal vienas kitas vietinis lenkas jėzuitas težiņio mane kunigu esant. Bene po metų, jau iš Lenkijos išvažiavau, kai šeimininkė mano dar staličius rėdo lenkišką mišiolėlį, vien tikslai ji paklausė, ar nesu kunigas.

Metus padirbėjęs Poznanės Adomo Mickiewicziaus universitetu Kalbotyros institute, Dievo pirštu, Mergelės Marijos užtariamu, užtejęs atšilimo bangai, kardinolas V. Sladkevicius buvau atšauktas iš Lenkijos ir pradėjau dėstyti Kauno kunigų seminarijoje, iš, kur prireikus Vatikano radiui jėzuitai iš Lietuvos, buvau pasiūstas į Romą. Ten išbuvau ketverius metus, per kuriuos popiežius ketvirtasysk apsilankius Lenkijoje, su žurnalistu grupe dirbau Varšuvoje, rengiau laidas Vatikano radiui, kuris jas transliavo į Lietuvą. Be to, kai buvo rengiamasi šv. Tėvo kelionei į Lietuvą, jau daugiau kaip prieš metus laiko iš Vatikano atkeliavęs pirmasis popiežiaus pamokslas, kurį reikėjo išvesti į lietuvių kalbą. Taigi tai kelionei Vatikano darbuotojai, padedami Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcijoms, rengėsi gana intensyviai, planingai ir kruopščiai. Prasidejo atsakingas darbas, kurio kiekvienas sakiny, žodis reikalavo tikslumo, atsargumo

ir pagarbos. Tuose tekstuose būdavo tokių subtilių istorinių užuominų, diplomatiško atsargumo, tuometinės politinės svarbos ir gilaus filosofinio, teologinio svorio, kad vieną sakinį ar mintį išnarplioti kartais užtrūkdavo valandas. Su Tėvu V. Pupiniu pasitardamas, Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcijoje tebedirbdamas, pradėjau versti iš italų k. Jono Pauliaus II parengtas kalbas, pamokslus būsimajai Lietuvos kelionei į Lietuvą. Tas kalbas ne tik reikėdavo išvesti į lietuvių k., bet ir savo balsu, aiškiai ir tiksliai tariant kiekvieną žodį, įrašyti į specialias magnetines juostas, iš kurių Jonas Paulius II, vaikščiodams po Vatikano sodus ir savo kabinete būdamas, mokėsi lietuviškos tarsenos.

Pats nesuprantu, kiek šv. Dvasia tuo metu siuntė jėgų, šviesos ir iš viso kiek turiu būti dėkingas už tą antgamtinę pagalbą, vadovavusiai man tada tokioms mano silpnoms jėgoms. Manau, kad svarbiausias mano tos kelionės tikslas, kur buvau kardinolo Vincento Sladkeviciaus ir jėzuitų provinciole Viešpaties dėka nusiųstas Romai, — tai parengti lietuviškas šv. Tėvo kelionei reikalingus tekstus, kuriuos jis skaitė, būdamas Lietuvoje, ir antrasis — irgi svarbus uždavinys, kuriam diuvis žmonių rankomis — mane siuntė Italijon: suorganizuoti ir parengti „Amžinojo žodžio“ radijų, kuris buvo Amerikoje Birmingemo Motinos Andželikos vadovaujamas, lietuvių kalba kasdienę liturginę valandinę laidą, pareikalavusia itin daug atsargumo, jėgų, laiko ir Dievo malonės, šv. Mergelės Marijos pagalbos.

Šiai, kaip ir visoms kelionėms į užsienį, popiežius būdavo rengiami specialūs, dailūs įrišti ir rūpestingai parengti mišiolai su visomis liturginėmis apeigomis ir tekstais. Čia irgi prisireikė mano pagalbos, nes mišiolas rengiamas keliomis — latvių, estų, rusų, gudų, ukrainiečių, lenkų kalbomis, — o skaitiniai, visuotinės maldos neapsieidavo ir be lietuvių kalbos. Pasikui Vatikano atsakingi darbuotojai man už pagalbą, rengiant šiuos dokumentus, mišiolą, specialius plakatus ir atvirukus, davė ne tik specialų padėkos laišką, raštą, o ir padovanojo vieną mišiolą egzempliorių, kurį, būdamas namuose, atidaviau Vilniaus universiteto bibliotekai.

Vėliau, kai jau paskubomis prieš pat kelionę reikėjo vieną po kiti keturiolika tų svarbių dokumentų parengti, talkinti sutiko tuo metu Romoje studijavęs T. Lioginas Virbalas, SJ., su kuriuo kartu ne tik pabaigėme versti, bet taip pat sukliaujau specialius popiežius skirtus darbo egzempliorius dviem — italų ir lietuvių — kalbomis, kad jis, kaip pats asmeniškai prašė, galėtų ne tik skaityti, bet ir suprasti, ką skaito. Tada kelionės metu į Baltijos šalis, kluvo laimė ne tik savo ausimis klausytis lietuvių kalbą parengtų kalbų, bet ir, sėdėdamas Vilniaus radijo centre, kartu su įvairių tautų žurnalistais, lydejujais šv. Tėva, stebėjau šią istorinę kelionę visus dienas ir lietuviškai rengiau laidas, kurios buvo siunčiamos iš Vilniaus į Romą Vatikano radijon.

Iš Romos sekmadieniais dažniai šio krašto vietos ir įvairių aplankiau Šveicariją. Kadangi jėzuitai prieš paskutinįjį įžadus reikia baigti vadinamąjį terciatą, lietuviškai vadinamą trimetį, šešioms mėnesiams vokiečių

Kauno Tarpdiecinių kunigų seminarijos kiemelis.

jėzuitų provincijos skirtomis lėšomis išvažiavau į vieną garsiausių Filipinuose jėzuitų vadovaujamą Ateneo universitetą, kur susipažinau su tenykšte kultūra, istorija, papročiais, buitimi, įvairių vienuolių gyvenimu ir šeimomis. Grįždamas Romon iš Filipinų, aplankiau jau beveik 50 metų Indijoje apaštalaunį t. Donatą Slapšį, SJ. Po politinių permairių atsivėrus daugeliui naujų laisvojo pasaulio ir vietinių informacijos šaltinių, Vatikano radijas nustojė buvusios reikšmės. Tada buvau pasiūstas Kanadon, kur nuo 1993.10.28 dirbu Montreale Aušros Vartų parapijoje.

— Kokia veikla šalia kunigiško darbo Jus domina?

— Studentaudamas domėjau si akordeonu, Morzės abėcėle, mokiausi pūsti dūdą, įsigijau teisę vairuoti motociklą, automobilį. Vėliau iš anglų, rusų, lenkų k. knygas, rašiau eilėraščių, įvairius mokslo ir publicistinius straipsnius važinėju su mokslo pranešimais ir įvairius vertėjų kongresus, suvažiavimus, susitikimus, planavimus. Ypač man patiko ir nebeuostojo patikti kelionės po įvairius kraštus ir žemynus.

— Kodėl pasirinkote žurnalisto veiklos sritį?

— Nuo mažumės buvau kompozitoriu, bet, deja, anuomet negalėjau nei savo kūrinį užrašyti, nei pagroti, nei tapti muzikantu. Pasikui svajojo būti diplomatu, bet iš sovietų užimtų šalių vien didelių komunistų vaikų tigelių siekti tokių mokslų. Rinktis žurnalisto darbo nesirinkau, bet gyvenimas taip susiklostė, kad pradėjau dirbti ne ten, kur norėjau, bet kur galėjau ir kur mane priėmė. Dabar, kai būdamas ir keliaudamas, stengiuosi šį tą juodu ant balto sukaupti, kad mūsų lietuviškų katalikiškų leidinių redakcijos galėtų savo skaitytojus mažumėle su užsienio lietuvių gyvenimu ir pasaulio kultūra, istorija, geografija supažindinti... Juk Lietuvai neradau laikraščio ir žurnalų tarsi savųjų korespondentų svečiose šalyse.

— Ka Jūs bendrais bruožais galite pasakyti apie savo viešnagę Argentinoje, apie mūsų lietuvių veiklą?

— Kaip ir kitose šalyse, — Amerikoje, Kanadoje, Italijoje, taip ir Argentinoje, pasitaiko neprašyti idomių ir nuostabių gimtųjų kraštą mylinčių, jam visą gyvenimą pašventusių žmonių, kurie savo darbštumu, nagingumu, apskrumu ir tautpumu ne tik susirado darbą, bet dažnai kur pranoka eilinį eilinių vj ir išnoro aukščiausių kitų valdžių politikinių supratingumu, tiek išsilavinimu, tiek ir savo visuomeninei padėtimi. Ypatinai man įstrigo iš daugelio garsų šio krašto žmonių katalikiškojo Buenos Aires universiteto prorektorius prof. Emeritas Paršelis, Liferinas Juknevičius, daugelis kitų. Argentiniečių lietuvių veiklai platumo, sakyčiau, užtenka: įvairūs susitikimai,

paskaitos, minėjimai, sportas, nereti susitikimai, kelionės į Lietuvą, iš Lietuvos atvažiavusių svečių viešnagės ir kt.

— Kokie Jūsų ateities pasitraciniai planai?

— Apie juos geriausiai žino Dievas ir šiek tiek Lietuvos provincijos Jėzaus draugijos provincioles, o aš pats — kur nujosiu, ten sustosiu, gal pas gerus žmones nakvynėle ir duonos kriauklę gausiu...

— Kokie Jūsų linkėjimai mūsų lietuviškam telkiniui?

— Pirmiausia norėčiau visiems kuo nuosirdžiausiai padėkoti. Nuo visų tų, kurie su iškelta knyga mane pasitiko Buenos Aires jūrų uoste, pakvietė mane į savo būstus, aprodė namus, supažindino su namiškiais, atsakė į mano klausimus. Dėkui tiems, kurie mane vežiojo po miestą, vaišino, apdovanojo, sodino prie stalo, patarė, padėjo. Ypač dėkingas tai sveitingai marijonų pastogei, visiems jos įnamiams ir ypač šeiminkiniui T. Augustinui Steigvilui MIC, jo sekretorei ir kitiems nuosirdžiausi įnamiams. Čionai su jais jaučiausi ir šiek tiek, bet kaip savas žmogus. Lietuviškajai Jūsų bendruomenei norėčiau palinkėti dar daugiau suglaustą savo gretas. Saurias bendrą kalbą ne vien su tam tikrais, bet su visais. Taip pat užmegzti įvairius ir dažnesnius ryšius su Lietuva ir dar daugiau iš jos kviestis reikalingų ir gerų specialistų, ypač lietuvių kalbos mokytojų, meno ir amatų žmonių, liaudies menininkų ir profesionalių. Trumpai tariant, — daugiau savo veiklai suteikti dvasinės gilumos; labiau, pagarmas taip susiklostė, kad pradėjau dirbti ne ten, kur norėjau, bet kur galėjau ir kur mane priėmė. Dabar, kai būdamas ir keliaudamas, stengiuosi šį tą juodu ant balto sukaupti, kad mūsų lietuviškų katalikiškų leidinių redakcijos galėtų savo skaitytojus mažumėle su užsienio lietuvių gyvenimu ir pasaulio kultūra, istorija, geografija supažindinti... Juk Lietuvai neradau laikraščio ir žurnalų tarsi savųjų korespondentų svečiose šalyse.

— Kaip Jūs bendrais bruožais galite pasakyti apie savo viešnagę Argentinoje, apie mūsų lietuvių veiklą?

— Kaip ir kitose šalyse, — Amerikoje, Kanadoje, Italijoje, taip ir Argentinoje, pasitaiko neprašyti idomių ir nuostabių gimtųjų kraštą mylinčių, jam visą gyvenimą pašventusių žmonių, kurie savo darbštumu, nagingumu, apskrumu ir tautpumu ne tik susirado darbą, bet dažnai kur pranoka eilinį eilinių vj ir išnoro aukščiausių kitų valdžių politikinių supratingumu, tiek išsilavinimu, tiek ir savo visuomeninei padėtimi. Ypatinai man įstrigo iš daugelio garsų šio krašto žmonių katalikiškojo Buenos Aires universiteto prorektorius prof. Emeritas Paršelis, Liferinas Juknevičius, daugelis kitų. Argentiniečių lietuvių veiklai platumo, sakyčiau, užtenka: įvairūs susitikimai,

DETROIT, MI GRAŽIOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS

Šeštadienį, rugpjūčio 10 dieną, Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje, Moterystės sakramentą kun. Antanas Saulaitis, S.J., suteikė Undinei Marijai Mulokaitei ir Karigailai Liudvikui Petruiliui.

Jaunuosius lydejo vyriausia pamergė Rima Mulokaite ir vyriausias pabrolis Gytis Udrys. Pulką sudarė: Aušra Mulokaite, Danutė Petruilytė, Margaret Blakens, Rima Saulytė, Rūta Perkelytė, Viktoras Memėnas, Antanas Racka, Stepas Polčiūnas, Vytas Rugienius ir Linas Udrys. Nors Sutuoktųjų Mišių metu nutrūko elektros srovė, Dalyviams išėjus iš bažnyčios, besiruošiant važiuoti į vestuvinį pokylį, į Los Angeles Biktmore viesbutį, paaiškėjo, kad elektros nebuvo vien tik lietuvių parapijos rajone; Elektros jėga buvo nutrūkusi nuo Kanados iki Meksikos sienų. Jaunujų tėvelių parinkta pokylio vietovė, Biltmore viesbutis, nepatyrė elektros trūkumo ir pokylis įvyko taip, kaip jis buvo numatytas.

Vestuvių pokyliui vadovavo Darimantas Udrys ir Vytenis Namušis. Los Angeles tytenio ansamblio „Spindulio“ šokėjų grupė pagerbė jaunuosius tautiniais šokiais. Pokylį dominavo dainos, šokiai ir gera nuotaika. Į pokylį atvyko ir „Elvis“ linkimti jaunuosius ir svečius, kurių tarpe buvo atstovų iš įvairių JAV ir Kanados lietuvių telkinių. Neatsiklodo ir detroitiskiai — kurių čia buvo arti 40 asmenų.

Vietinė Los Angeles lietuvių radijo valandėlė sveikino savo telkinio veiklą skautų ir aktyvų Detroito ateitininkų sukuris lietuvišką šeimų židinį. Sveikina jaunuosius ir detroitiskiai, linkėdami jiems daug gražių ir laimingų vedybinio gyvenimo dienų.

GOLFO ŽINIOS

Tarpmiestinės golfo žaidynės tarp Detroito ir Clevelando lietuvių vyko Sugar Creek Golfo laukoje, Elmore, Ohio, š.m. rugpjūčio 3 dieną. Laimėjo Clevelandas.

1996 m. ŠALFABSS metinės golfo pirmenybės vyks Bay Valley Golf Club, Bay City, Michigan. Registracijos pas Kazį Kizlauską, 7412 Camelot Dr., W. Bloomfield, Michigan 48033. Registracija priimama iki rugpjūčio 20 d.

ISTEKA NIJOLĖ ZELWINDER

Rugpjūčio 17 d., Immaculate Conception bažnyčioje, Elmhorst, Illinois, Moterystės sakramentą priims Violeta Nijolė Zelwinder ir Charles H. Walsh. Sveikiname jaunuosius, kuriančius šeimų židinį. Linkime jiems sėkmės ir laimės.

Imdicijų išlaikymu ir rodoma meile vienas kitam išsiakirtumėte iš visų kitų tautų, kurių atstovai apie Jūsų kiekvieną galėtumėte pasakyti: Kokie tie lietuviai bičiuliški, sąžiningi, darbštūs, uolūs katalikai ir ištikimi gimtąjį kalbą, papročius, tradicijas ir niekad neužmiršta savosios žemės vaikai. Kuo nuosirdžiausiai spaudžiū su padėka ranką jums visiems, net ir tiems, kurių nepažįstu, su kuriais nesusitikau, bet visad jus visus prisiminu prie altoriaus. Telydi dangus jūsų darbą, dėtingas... Visad jums dėkingas...

• 1978 m. rugpjūčio 29 d. mirė popiežius Jonas Paulius I, išrinktas popiežium vos prieš 14 dienas.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patamaula įvairių nuosavybių pirkimo bei pardavimo, meste ir priemiestuose. Sinteresuoti skambinkite
BUDRAICIUI
Bus. 312-685-0188 Pager 312-388-8887
Fax. 312-685-5887

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5888
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• MLS kompiuteris FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas vertus
• Perkaime ir parduodame namus
• Apartamentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesy. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPOTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, VENTILACIJOS, IR GYVYBĖS DRAUGIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Oll. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
32804 W. 98th Street
Tel. (708) 434-0884
(312) 681-0884

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumo ir kt. Turio darbo draudimą ir R. Jankauskai, tel. 708-686-2686.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas priemomis kainomis. Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
312-925-4331

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORG. VESINTUVUS.
M. Deokys
Tel. 312-686-0624

KAMECK REALTOR
7922 S. Pulaski Rd.
4363 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas vertus.

FOR RENT

Cloore išnuosėjamas grafas 2 mieg. butas, pirmas aukštas, ir garažas; \$350 mėn. Vyr. amžiaus žmonėms, pensininkams.
Tel. 708-686-6886

IEŠKO BUTO

Vid. amžiaus motoris ieško buto arba kambario lietuviškoje apylinkėje. Kreiptis į Eudardą, nuo 5 v. p.p. iki 9 v.v. tel. 312-751-1394.

HELP WANTED

HELP WANTED
Local delivery men, installers, warehousemen S.W. suburbs, U.S. IL Good pay. Call Carol 630-882-7777.

[LAISVĖ FONDAS Lietuviškai Kultūrai Ugdyti Laidiniai

Vytautas Volertas — ANGELAMS VEDANT, VELNIAMS PAIKOJANT. Atsiminimai. 206 psl.	\$8.00
Jonas Mikelinakas — NORS NEŠVIETĖ LAIMĖJIMO VILTS. Romanas, laimėjęs JLF rezistencinio romano premiją.	\$8.00
Vytautas Vaitiekūnas — VIDURNAKČIO SARGYBOJE I tomas. Raštai 1993	\$10.00
Vytautas Vaitiekūnas — VIDURNAKČIO SARGYBOJE II tomas. Raštai 1994	\$10.00
Vytautas Vaitiekūnas — VIDURNAKČIO DOKUMENTAI III tomas. Raštai 1996 — 647 psl.	\$10.00
Lukša-Deimantas — LAIŠKAI MYLIMOSIOMS. Čikaga, 1994	\$10.00
Antanas Paikšius — EVOLUCIJA IR KRIKŠČIONYBĖ. 1986	\$8.00
Antanas Paikšius — ASMENYBĖ IR RELIGIJA.	\$8.00
Antanas Paikšius — SAŽINĖ	\$8.00
Antanas Paikšius — ŽMOGAUS MEILĖS. 1995	\$8.00
Juozas Brazaitis — RAŠTAI. II, III, IV, V, VI t. po \$15.00. Visi (5) tomai	\$50.00
Liudas Dambrauskas — GYVENIMO AKIMIRKOS I t. Sibiro tremties atsiminimai	\$10.00
Liudas Dambrauskas — GYVENIMO AKIMIRKOS II t. Sibiro tremties atsiminimai	\$8.00
Vidmantas Valčiulevičius — ŽYGIO DRAUGAS — Lietuviška publicistika — Algimino/Sajūdžio laikotarpis — Kaunas 1996 — 515 psl.	\$20.00

PASTABA. VISUS ŠIUOS [LAISVĖ FONDO] leidinius galima gauti DRAUGE arba: [LAISVĖ FONDO] c/o A. Pargaukas, 8808 Butterfield Ln. ORLAND PK IL 60462. USA. Prie knygos kainos pridėdama supakavimo ir pašto išlaidos.

„TARNAUTI LIETUVAI“

(Atkelta iš 3 psl.)

giam leidžiantis valdininkui priimti subjektyvius sprendimus dėl lengvatinių kreditų išdavimo ir grąžinimo sąlygų, Vyriausybės garantijų, leidimų ūkiniai veiklai, mokesčių atidėjimo, pelningų valstybinių užsakymų dalinimo, valstybinio turto įsigijimo.

Valstybės biudžetą daugelį metų slėgė našta, atsiradusi dėl vartojimo reikmenis išleistų ir išvaistytų užsienio bei vidaus paskolų, praeito laikotarpio išpareigojimų ateities sąskaita ir ypač – dėl didžiulio masto bankų aferų. Todėl numatome didžiulius biudžeto formavimo sunkumus. Valstybės lėšos turės būti naudojamos taupiai, o svarbiausia – visiškai užkirstas kelias valstybės lėšų švaistymui ir pasisavinimui.

Mažai uždirbančių asmenų realioms pajamoms padidinti numatome padidinti neapmokestinamą minimumą asmeniui iki 350 Lt per mėnesį, šeimai dar padidinant po 50 Lt už kiekvieną išlaikytinį, o taip pat per pusę sumažinti pajamų mokesčių tarifus. Sumažėjusioms biudžeto pajamoms kompensuoti, padidinti mokesčių tarifų didelės pajamos, apmokestinami dividendus ir palūkanas už indėlius, padidinti akcizų prabangos prekėms, sumažinti biudžeto dotacijas. Biudžeto iplaukoms padidinti numatome užkirsti kelią šešėlini kuro, alkoholinių gėrimų bei tabako prekybai ir kontrabandai. Pajamų slėpimui nuo apmokestinimo sumažinti numatome įvesti fizinių ir juridinių asmenų pajamų šaltinių deklaravimą, investuojant ar išsigyjant akcijas, brangų turą.

Lietuvos ūkio konkurentiškumo padidinimas yra būtina eksporto išvystymo, naujų darbo vietų sukūrimo bei esamų išaugojimo sąlyga. Konkurentiškumo padidinimas neįmanomas be ūkio modernizavimo, o pastarasis – be užsienio investicijų. Racionalioji ir subalansuotoji ūkio struktūroje pagal ekonominį svorį turės dominuoti vidutinio dydžio įmonės, o pagal ūkio subjekto kieki, – smulkios verslas. Todėl mūsų programoje daug dėmesio skiriama smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai, paramai šeimų ūkiams.

– Kurios ūkio sritims krikščionys demokratai teikia pirmenybę?

Reformos reikalingos visame ūkyje, tačiau mes pirmenybę suteikiame trims sritims, kurių būklė, mūsų nuomone, lemia tolesnę ūkio raidą. Tai bankų, energetinė ir kaimo sritys. Pirmosios dvi apsprendžia viso ūkio raidos sąlygas. Kaimo svarbą lemia tai, kad reformos kaimo įstrigusios, o su juo teisiogiai ekonomiškai susiję beveik vienas trečdalis Lietuvos gyventojų.

Monetarinėje ir bankų politikoje mes pasisakome už nuoseklią Lietuvos banko, jam charakteringomis funkcijomis. Lietuvos bankas turi vykdyti tokią komercinių bankų veiklos priežiūrą, kad apsaugotų indėlininkų interesus ir garantuotų banko ir bankų sistemos patikimumą ir atsiskaitymą pastovumą. Pasisakome už tai, kad būtų vykdoma pastovaus lito palaikymo politika ir kainų didėjimas litaus neviršytų kainų augimo tvirta valiuta. Kreditiniams ištekliais padidinti bei palūkanoms už kreditus sumažinti sudaryti teisinės sąlygos steigti patikimų Vakarų bankų filialams (pirmiausia ES šalių bankų); apriboti kreditinius išteklis mažinančią ir biudžetą slepiantį valstybės vertybinių popierių su aukštomis palūkanomis leidybą.

Ypač daug dėmesio mūsų programoje skiriama kaimo atgai-

vinimui. Galima paminėti tokias priemones: supaprastinti žemės grąžinimo jos savininkams procedūras, pašalinti trukdymus tvarkant žemės nuosavybės dokumentus, ir per vienerius metus iš esmės užbaigti žemės ūkio paskirties žemės grąžinimą jos buvusiems savininkams bei paveldėtojams;

vykdyti teisingos kompensacijos už nesugrąžintą žemę, naudojamą būtinoms valstybės reikmėms bei kaimo gyventojams aprūpinti minimaliais iki 3 ha sklypais, prievoles ir neatidėliotinai nustatyti paprastą ir aiškią kompensavimo tvarką. Kompensacijai naudoti tolygios vertės valstybei priklausančios žemės sklypus, miško plotus, valstybei priklausanti turta ir specialiaame valstybiniame fonde kaupiamas lėšas;

visiems norintiems ūkininkauti ar išplėsti savo ūkį, leisti valstybei atitekusią žemę išsinuomoti ir išsimokėtinau nusipirkti.

žemės ūkio gamybos įrangai, technikai įsigyti plačiai taikyti nuomą su išsiskyrimu; kiekvienai, kaimo gyvenančiai, šeimai suteikti teisę bei sudaryti palankias sąlygas žemės sklypui, iki 3 ha, įsigyti netoli savo gyvenamosios vietos; gerai pasiręsti deryboms su Europos Sąjunga ir tinkamai atstovauti Lietuvos žemės ūkio gamintojų interesams, siekiant atitinkamų sąlygų, ypač žemės ūkio produkcijos eksporto kvotų.

– Mūsų rūpestį kelia užsienio lietuvių santykių su Lietuva klausimas. Ar LKDP turi kokį programinį nusistatymą šiuo reikalu?

– Mūsų programoje yra pasakyta: „Esame ne tik už lietuvių išsivystymą, bet ir už jų sugrįžimą į pilnutinį Lietuvos gyvenimą“. Tai reiškia, jog mes esame už tai, kad lietuviai sugrįžtų į savo tėvynę ir kartu su savo tėvynainiais gyventų, dalintųsi jos vargais ir rūpestiais. Lietuvos problemos bus sprendžiamos čia, Lietuvoje, ir mes jas išsprendime, kad ir kokios sunkios bebūtų.

Gražų pavyzdį išsivijai parodė prof. F. Palubinskas, savo sąjiningu darbu tėviškėje įgijęs autoritetą ir, dalyvaudamas krikščionių demokratų komandoje, šiuo metu turi galimybes patekti į Seimą. Nemažai laiko Lietuvoje praleidęs, A. Grina savo žiniomis ir patirtimi gražiai prisidėjo, atkuriant Lietuvos banką bei įvedant litą.

Toliau išsivijos atstovų Lietuvoje dirba pernelyg mažai, nors sąlygos darbai bei pragyvenimui, turint pradinį kapitalą, jau visai neblogos.

Žinoma, galima gražiai darbuotis Lietuvos laurui ir išsivijoje, kaip kad šiuo metu daro nemažas būrys žmonių.

– Ką dar norėtumėte pridurti?

– Pokalbį pabaigai pasinaudoju citata iš mūsų programos, kuri vadinasi „Tarnauti Lietuvai“. „Darbų gausa ir sunkumas reikalauja suteikti krikščioniškosios demokratijos rėmėjus bendram nesavanaudiškam darbui, kuris duotų naudą Lietuvai. Remiamės visais, kurie nuoširdžiai nori prisidėti prie krikščioniškųjų vertybių atgaivinimo visuomenės gyvenime. Kiekvienas, kuris jas pripažįsta kaip savo gyvenimo bendruomenę gal-

Kun. Liudas Semaška (viduryje) su Intoje sutuoktais (iš kairės: Kazys ir Juozas Tolšiai, Albina ir Julium Paukštėm.

A.A. KUN. LIUDVIKAS SEMAŠKA 1925–1996

Tik, rodos, vakar kalbėjau su savo tėviškos parapijos klebonu Liudviku Semaška. Aptarėme parapijos vargus ir džiaugsmus, remontuojamą bažnyčios bokštą, apie parapijos jaunimą, kuris nelanko bažnyčios. Su malonumu prisiminėme mūsų saulėtąsias jaunystės dienas Raseinių gimnazijoje, kurią maždaug tuo patiu laiku lankėme. Bandėme išsiaiškinti mūsų bendramokslį likimus. O jų daugumas jau seniai po žeme.

Staiga pasiekė mane liūdna žinia, kad Aukščiausias pasišaukė pas save šį taurų žemaitį žemės sūnų. Kunigas Liudvikas, Juodaikių (Raseinių apskr., dabar Jurbarko rajonas) klebonas, mirė birželio 24 d., tik baigęs 71 metus. Velionis gimė Raseinių apskrityje, Žaiginiū parapijoje. Baigęs Raseinių gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1948 m., per Kristaus Karaliaus šventę įvertintas kunigu. Visas jo gyvenimas liudija ištikimybę ir atsidavimą tarnavimą žmonėms bei tėvynei.

Sunkiais Lietuvai pokario metais nebuvo abejingas įvykių stebėtojas. Materialiai rėmė žemaitį, ypač Kęstutis apyg-

res, kvietiamas telktis prie mūsų bendram darbui. Jis gali būti tikras, kad patirs pagarbą savo sąžinės laisvei ir tikėjimui.

Esame pasirengę bendradarbiauti ir su tais asmenimis, kurie nėra partijos nariai, tačiau yra tvirtų moralinių įsitikinimų, kompetentingi ir pasirengę nesavanaudiškai prisidėti prie mūsų užsibrėžtų tikslų ir principų įgyvendinimo, savo darbu pasitarnauti visuomenės gerovei.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

**Pinigai pervedami doleriais
nuo išsiuntimo dienos į gavėjo
rankas tarp 2 - 5 dienų.**

Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV.

TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

MAISTO SIUNTINIAI.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

**TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772**

mokratų partijai, Jurbarko rajono savivaldybės tarybos narys. Deja, daug suplanuotų darbų liko neatlikti. Klatinga liga staiga nutraukė gyvenimo siūlą.

Jo buvusių parapijų žmonės ir Intos stovyklų likimo draugai prisimena nuoširdų, paprastą, visus išklausančią ir nepaprastai darbštų kunigą Liudviką Semašką. Jis buvo Kristaus šviesos nešėjas, visiems įkvepiantis gyvenimo viltį, kad Lietuva tikrai prisikels, rašo „Tremtinys“ liudintys Intos stovyklų likimo bičiuliai.

Henrikas Kudreikis

DAR APIE A.A. KUN. L. SEMAŠKĄ

Per šiuo metų Jonines į Amžiną natvę iškeliavo dar vienas, kankinio vainiko nusipelnęs, lietuvis – a.a. Liudas Semaška, Juodaikių parapijos klebonas.

Pernai kartu su Intos tremtinių bendrijos atstovais galėjau nuvykti į nuostabių Juodaikių ir pasveikinti kun. Liudą su 70-ujojo gimtadieniu. Ir kelionė į tą, lyg iš pasakos iškirtą, bažnytkaimį, ir pats susitikimas su Jubilijatu, mano brolio klasės draugu Raseinių gimnazijoje, buvo retas likimo „paglostymas“. Niekaip nepagalvojau atsisveikindama, kad matau kun. Liudą paskutinį kartą šioje ašarų pakalnėje.

Apie kun. Liudo mirtį man pranešė buvusi Intos lagerių kalinė Kazys Gervytė-Tolšienė. Ją ir Juozą Tolšių kun. Liudas sutuokė toje pačioje Intoje. Kazys Tolšienės žiniomis apie velionį kun. L. Semašką noriu pasidalinti.

Kazys rašo: „Nuėjau į Kuriją. Vartčiau kun. Liudviko Semaškos asmens bylą ir visus duomenis tau perduodu.

Gimė jis 1925.6.21. Šiluvos valsč., Žaiginiū par., Breckių km. Dabar jo gimtinės nei žymės nėra, bet amžinam poilsiui grįžo prie savo parapijos bažnytelės (taip norėjo). Mokėsi Raseinių gimnazijoje, 1944 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1948 m. spalio 31 d., (Kristaus Karaliaus šventėje) įšventintas kunigu. 1949.5.13 paskirtas Ukmergės raj., Pagirijų parapijos vikaru. Tas pareigas ėjo tik dvi dienas: 1949.6.28 20 val. sumintas (yra klebono oficialus pranešimas). Matyt, tą laiką „mėte pėdas“, nes pokario metais materialiai rėmė partizanų, stiprino jų dvasią, klausė išpažinčių.

Kalinamas Raseinių saugume ir kalėjime (tik Dievas vienas težino, kiek pas jį šventųjų per tas kankinimo „įstaigas“ dangų buvo nusiusta E.J.V.).

Moskvoje „ypatingo pasitarimo“ nuteistas dešimčiai metų. Golgotos kelius toliau ėjo Komi, ASSR, Kozimo ir Intos lageriuose. Dirbo prie geležinkelio, mechanizacijos dirbtuvėse šaltkalvių, statybose. Atslūgus režimui, dar būdamas lageryje, pasiaukojančiai atlikinėjo pastoriacijos darbą.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1996 m. rugpjūčio mėn. 15 d. 5

A.+A. ONAI ŠIMKUVIENEI

mirus, nuoširdžiausia užuojautą jos giminėms, draugams ir „Laisvosios Lietuvos“ laikraščio bendradarbiams reiškia

Adv. Jonas Gibaitis

A.+A. STASIUI PETOKUI

mirus, jo liūdinčiai žmonai ALEKSANDRAI ir sūnui MINDAUGUI su šeima reiškia gilią užuojautą.

Elena Dovilienė
Brunonas Dovilas su šeima

A.+A. Dr. FELIKSUI ZUBINUI

mirus, reiškia gilią užuojautą dr. VALENTINAI ZUBINIENEI ir sūnui JONUI su šeima

Elena Dovilienė
Brunonas Dovilas su šeima

A.+A. JUZEI JANUŠONIENEI

mirus, mielam draugui VYTAUTUI ir jo visai šeimai reiškia giliausią užuojautą.

Dalia, Arvydas Ričardas ir
Jonas Taurai

Į Lietuvą grįžo 1956.6.29 su panaikintu teistumu. Deja, ir grįžusiam nebuvo ramybės. Jauna, energinga kuniga skyrė altariu – vikaru, mėtė iš vienos vietos į kitą.

Pirmoji vieta Višakio-Rūdos parapija, tais pačiais metais perkeltas į Kelmę, už 4 metų į mažas bažnyteles klebonu: Ugnionių, Paberžės, Butkiškės, Vadvigrio (aptarnavo ir Šimkaičius), 1983 m. į Tytuvėnus. Po 9 metų stumdymo, pablogėjus sveikatai 1992 m. perkeltas į Juodaikius.

Kun. Liudas visuomet buvo aktyvus patriotas. Pas jį paskaitydavom „Katalikų Bažnyčios Kroniką“, mūsų šeimai padonavojo Šapokos „Lietuvos istoriją“ (už ją buvo tremiama į Sibirą. E.J.V.). Priklausė Krikščionių demokratų partijai, Jurbarko savivaldybėje buvo valdybos nariu ir turėjo didelę autoritetą.

Dažnai jo ramaus proto žodžiai visi paklausydavo. Taip pat ir jo draugiškumas, paprastumas bei dvasingumas jį sutikusių žmonių širdyse liko nepamiršamas.

Taip baigia savo laišką kun.

Kaunas. Liepos 6 d. Vokietijos Federacinės Respublikos federalinio ir ekonominio bendradarbiavimo ir vystymo ministro p. Carl - Dieter Spranger vadovaujama 22 asmenų delegacija aplankė Lietuvos Kolpingo draugijos namus ir Kolpingo aukštesniąją mokyklą. Ministras domėjosi, kaip Baltijos valstybėse panaudojama Vokietijos vyriausybės finansinė parama. Delegacijos nariai susitiko su Lietuvos Kolpingo draugijos atstovais. Draugijos sekretorius G. Grachauskas, papasakojo apie draugijos, vienijančios 300 narių veiklą ir supažindino su vykdomais projektais. Ministras teigiamai įvertino Lietuvos Kolpingo draugijos veiklą ir palinkėjo Dievo palaimos ateičiai darbuose. Pasak Kolpingo aukštesniosios mokyklos direktorės D. Adienės, tai yra vienintelė katalikiškos pakraipos valstybės pripažinta mokykla, kurioje mėginama derinti verslą su Bažnyčios socialinio mokymo nuostatomis.

Liudo Intos lagerių bendro likimo draugė.

Emilija J. Valantinienė

Kun. V. Cukuro laidotuvese atsisveikinimo žodį taria prof. Arvydas Žygas, kairėje (po lietsargiu), kun. J. Štoškus iš Kanados, dešinėje – arkivyskupas Audrys Bačkis. Laidotuvės įvyko liepos 20 d. Vilniuje.

Nuotr. Rasos Razgaitienės.

